

Mierzecki, Roman

Posiedzenie Grupy Roboczej ds. Nauczania Nauk Ścisłych

Kwartalnik Historii Nauki i Techniki 35/2 - 3, 433-434

1990

Artykuł umieszczony jest w kolekcji cyfrowej Bazhum, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych tworzonej przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego.

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie ze środków specjalnych MNiSW dzięki Wydziałowi Historycznemu Uniwersytetu Warszawskiego.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

KOMITET HISTORII NAUKI I TECHNIKI PAN

POSIEDZENIE GRUPY ROBOCZEJ DS. NAUCZANIA NAUK ŚCISŁYCH

W dniu 10 listopada 1989 r. w siedzibie Komitetu Historii Nauki i Techniki PAN odbyło się posiedzenie Grupy Roboczej Komitetu ds. Nauczania Historii Nauk Ścisłych. W posiedzeniu, któremu przewodniczył jeden z przewodniczących Grupy, prof. dr Roman Mierzecki, wzięli udział:

dr Zofia Pawlikowska-Brożek (Sekcja Historii Matematyki PTM), współprzewodnicząca Grupy,

doc. dr Michalina Dąbkowska (Wydział Chemii UMCS, Lublin),

prof. dr Jerzy Dobrzycki (IHNOiT PAN, Warszawa),

dr Jan Mietelski (Obserwatorium Astronomiczne UJ, Kraków),

prof. dr Bronisław Średniawa (Wydział Fizyki UJ, Kraków).

W posiedzeniu wzięła też udział przewodnicząca Komisji Nauczania Historii Nauki i wiceprzewodnicząca Komitetu, prof. dr Irena Stasiewicz-Jasiukowa.

Tematem posiedzenia było sprawozdanie z działalności Grupy w kończącym się 1989 r. w ramach poszczególnych dyscyplin oraz plany na rok 1990. Ogólnie biorąc, głównymi nurtami działalności jest prowadzenie wykładów z historii poszczególnych dyscyplin nauk ścisłych na uczelniach wyższych oraz organizowanie letnich Szkół Historii danej dyscypliny. Istotną rolę spełniają też publikacje z dziedziny historii nauki.

Dr Zofia Pawlikowska-Brożek przedstawiła sprawozdanie z IV Szkoły Historii Matematyki, która odbyła się w dniach 10-16 czerwca 1989 r. w Pogorzeliicy k. Szczecina przy udziale ok. 70 uczestników w tym gości z Czechosłowacji oraz prof. G. I. Sinkiewicz z Leningradu i prof. Stanisława Sniegockiego z Danii. Współorganizatorem Szkoły był Instytut Matematyki Uniwersytetu Szczecińskiego kierowany przez dr St. Fudali. Tematem IV Szkoły była historia szeregów ortogonalnych, analizy funkcjonalnej, a także wygłoszono kilka wykładów z historii probabilistyki. Wydane już zostały materiały poprzednich Szkół Historii Matematyki, z I Szkoły w wydawnictwie WSI w Opolu, z II Szkoły w wydawnictwie Uniwersytetu Szczecińskiego, z III Szkoły w wydawnictwie Uniwersytetu Śląskiego. Materiały IV Szkoły wydane zostaną w wydawnictwie Uniwersytetu Szczecińskiego.

Elementy historii matematyki zawarte są też w referatach przedstawianych w ramach organizowanych dwa razy do roku przez Ośrodek Kultury Matematycznej w Mordach k. Siedlec (kierownicy: doc. dr M. Kordos i doc. dr L. Szczerla) Seminariach nt. ciągłości w matematyce. Ośrodek ten będzie współorganizatorem V Szkoły Historii Matematyki, której tematem będzie mechanika teoretyczna i funkcje zespolone. Szkoła ma odbyć się w 1990 r.

Na Uniwersytecie Jagiellońskim wprowadzony został w ramach zaocznego Kursu Matematyki 15 godzinny wykład historii matematyki.

Ten bogaty dorobek matematyków w rozpowszechnianiu w Polsce historii swej dyscypliny uzupełnia ich udział w zorganizowanej w Znamie (Czechosłowacja) Szkole Historii i Dydaktyki Matematyki, na której dr St. Fudali, dr Z. Pawlikowska-Brożek oraz dr Pogala wygłosili referaty na temat polskich szkół matematycznych i współpracy polskich i czeskich matematyków.

Historię nauk ścisłych, ze szczególnym uwzględnieniem historii astronomii wykłada na Wydziale Bibliotekoznawstwa Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr Jerzy Dobrzycki w wymiarze 60 godzin. Na tym wykładzie oparte jest opracowanie skryptowe jako II część skryptu pt. *Kierunki rozwoju nauki*. Dr Mietelski planuje wprowadzenie wykładu nt. historii astronomii na jednym z uniwersytetów. Staraniem Gdańskiego Oddziału Polskiego Towarzystwa Astronomicznego wydane zostały materiały Sesji Heweliuszowskiej, która odbyła się w 1987 r.

30-godzinny wykład historii fizyki prowadzi na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Warszawskiego prof. dr Andrzej Wróblewski w ramach godzin przeznaczonych na zajęcia społeczno-polityczne. Na Politechnice Gdańskiej wykłady takie prowadzi dr B. Lange. Prof. dr B. Średniawa wykłada historię fizyki dla Podyplomowego Studium Nauczycielskiego na Wydziale Fizyki Uniwersytetu Jagiellońskiego. Ten sam prelegent omówił w ramach cyklu wykładów Ośrodka Historii Techniki Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie historię fizyki, podkreślając nurt unifikacyjny.

W kończącym się roku pojawiło się w różnych czasopismach polskich i zagranicznych kilka artykułów omawiających rozwój fizyki w Polsce i wkład fizyków polskich w rozwój nauki. W „Postęпах Fizyki” opublikowane zostały przeprowadzone kilka lat temu wywiady z Marianem Mięśowiczem, Arkadiuszem Piekarą i Aleksandrem Jabłońskim.

Kurs historii chemii prowadzony jest obecnie w Uniwersytecie Adama Mickiewicza w Poznaniu przez dr Wrociśławę Bergandy, oraz w Uniwersytecie Marii Skłodowskiej Curie w Lublinie przez doc. dr M. Dąbkowską. Doc. Dąbkowska miała też kilka wykładów na ten temat w ramach Uniwersytetu Trzeciego Wieku. W Uniwersytecie Warszawskim przewidziany wykład monograficzny nie odbywa się, ponieważ brak chętnych słuchaczy. Na przyszły rok proponowane jest wprowadzenie na Wydziale Chemii tego Uniwersytetu wykładu nt. rozwoju historycznego filozoficznych podstaw chemii w ramach zajęć społeczno-politycznych jako wykładu obowiązkowego.

Planowane jest zorganizowanie w dniach 28 maja do 1 czerwca 1990 roku IV Szkoły Historii Chemii poświęconej rozwojowi polskich naukowych szkół chemicznych. Przedstawiony plan ponad dwudziestu zgłoszonych już wykładów uznany został przez zebranych za przeładowany. Obiecane we wstępnej fazie przygotowywania Szkoły, finansowe wsparcie ze strony PAN zostało następnie wycofane, co może spowodować pewne trudności. Czynione są starania o wydrukowanie przygotowywanych materiałów mimo niepowodzenia wydania materiałów III Szkoły.

Roman Mierzecki
(Warszawa)